

STANOVISKO

k Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027

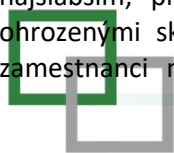
1. Popis návrhu

Návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2025 sa predkladá podľa článku 58 Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet verejnej správy sa zostavuje za štátny rozpočet, rozpočty ostatných subjektov verejnej správy a ďalších súčastí rozpočtu verejnej správy rozpočtovaných v rozpočte verejnej správy na obdobie troch rokov, t. j. roky 2025, 2026 a 2027. Návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2025, ktorým sa v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy schvaľuje štátny rozpočet, je predložený v rámci materiálu „Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027“ na rokovanie vlády Slovenskej republiky. Princípy zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027, osobitne rozpočtu na rok 2025 tak v príjmovej ako aj výdavkovej časti rozpočtu, sú uvedené v texte a jednotlivých prílohách návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 až 2027.

2. Stanovisko SOS

SOS obdobne, ako v prípade tzv. konsolidačného balíku opätovne poukazuje na jednoznačný, v tomto prípade už aj vyčíslený, negatívny dopad na pracovné a mzdové podmienky zamestnancov, a to takmer v každom hospodárskom odvetví práve z dôvodu obsiahnutia konsolidačných nástrojov, ktoré majú za cieľ získanie finančných prostriedkov priamo či nepriamo od zamestnancov. Akákoľvek úprava smerujúca k zhoršeniu podnikateľského prostredia, kam úprava výšky dane z pridanej hodnoty (základná sadzba DPH sa zvýši z 20 % na 23 %), úprava výšky dane z príjmu právnických osôb a pod. smeruje, sa totiž priamoúmerne prejaví na negatívnom vývoji pracovných a mzdových podmienok zamestnancov napr. v podobe absencie ochoty zamestnávateľov zavádzať nové technologické riešenia zlepšujúce pracovné prostredie zamestnancov alebo v podobe akejkoľvek snahy o zlepšenie mzdových podmienok zamestnancov práve v priemyselných sektoroch, ktoré sa už dnes potýkajú s globálnymi problémami v subdodávateľskom reťazci, surovinovou krízou, ako je automobilový alebo strojársky priemysel.

Obdobne sa takto zostavený legislatívny koktejl dotkne aj sociálne znevýhodnených skupín, či fyzických osôb poberajúcich niektorý z typov dôchodkov, pretože úprava výšky rodičovského dôchodku v spojení s celkovým nárastom tovarov a služieb spôsobí možnosť zaobstarať si tak akurát základné potraviny, akékoľvek iné tovary a služby sa aj pri zohľadnení nárastu cien v oblasti zdravotníctva stane doslova luxusom. Bohužiaľ je zjavné, že úplne absentujú pri prijímanej legislatíve ciele programy, ktoré by dokázali, aj pri uvedomení si potreby konsolidácie, účinne kompenzovať tento nárast sociálne najslabším, pričom nemusí ísť výlučne o osoby mimo zamestnaneckého pomeru. Práve naopak, ohrozenými skupinami sú aj zamestnanci poberajúci minimálnu mzdu, osamelí zamestnanci alebo zamestnanci nachádzajúci sa v niektorom z menej rozvinutých regiónov, kde úroveň pracovných

a mzdových podmienok je často, aj na základe informácií z členských organizácií SOS doslova katastrofálna (napr. dodržiavanie ustanovení príslušných pracovnoprávných predpisov o prekážkach v práci, čerpaní dovolenky, zaraďovaní do stupňov náročnosti práce a pod.)

Tak, ako sme uvádzali, odhliadnuc od sekundárneho zhoršenia pracovných a mzdových podmienok v dôsledku nárastu nákladov zamestnávateľov je pre členskú základňu SOS neprijateľná najmä úprava daňového bonusu na dieťa, ktorý bude postupne progresívne klesať s rastom príjmov rodičov, čo postihne už aj radových zamestnancov vo výrobnom procese a nie deklarovaných vedúcich zamestnancov na manažérskych pozíciách. Úprava daňového bonusu na dieťa v podobe zníženia jeho výšky (porovnanie § 52zpp ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov s účinnosťou do 31.12.2024 a § 33 ods. 1 rovnakého zákona s účinnosťou od 1.1.2025) preukázateľne znižuje možnosť úhrady nákladov spomínaných skupín zamestnancov vynaložených na deti, a to práve pri paradoxnej úprave zvýšenia dane z pridanej hodnoty. Vo výsledku tieto legislatívne zmeny znížia sociálny štandard. V širšom kontexte u zamestnancov, ktorí spĺnia podmienku právnej fikcie daňovníka s vyšším príjmom, zavedený nábeh na postupné znižovanie nároku na daňový bonus, až do úplného zániku tohto nároku spôsobí úplný výpadok tejto časti príjmu domácnosti. Rodičia s príjmom nad 3 632 eur mesačne na tento bonus úplne stratia nárok. Zároveň rodičia detí nad 18 rokov už nebudú môcť poberať daňový bonus, zatiaľ čo doteraz ho bolo možné uplatniť až do 25 rokov veku dieťaťa, ak bolo študentom. Pre zamestnancov s nižším príjmom bude mať bonus obmedzenú výšku – na dieťa do 14 rokov to bude maximálne 100 eur, na dieťa do 17 rokov to bude maximálne 50 eur.

Obdobne negatívne pôsobí na najzraniteľnejšie sociálne skupiny úprava rodičovského dôchodku, pričom asignácia dane v kumulatívnej výške 4% (2+2) bude predstavovať priame zníženie sociálneho štandardu osôb v dôchodkovom veku. Pri predpokladanom priemernom príjme zamestnanca pôjde o pokles rodičovského dôchodku o cca 220 € rodičovi oproti pôvodnej právnej úprave.

Špecificky negatívne sa predkladaný rozpočet prejaví aj v oblasti výkonu práce vo verejnom záujme a pri výkone štátnej služby, kde výsledok kolektívneho vyjednávania jednoznačne zhorší kvalitu zamestnaneckého prostredia a už aj tak nízke tabuľkové mzdy budú brániť akémukoľvek zlepšeniu situácie a hľadaniu nových zamestnancov. Floskula o prezamestnanosti v štátnej správe neobstojí, pretože už dnes nie je o mnohé profesie záujem a tabuľkové miesta sú neobsadené. Takýto navrhnutý prístup celú situáciu ešte zhorší.

SOS rovnako vyjadruje pripomienku absencie akýchkoľvek predchádzajúcich diskusií zo strany predkladateľa k uvedenej problematike, ktorá má zásadný negatívny vplyv na úroveň pracovného prostredia zamestnancov.

Ďalšie pripomienky vzhľadom ku krátkosti času môžu byť prednesené priamo na mimoriadnom zasadnutí HSR.

3. Záver SOS

SOS nemôže súhlasiť s takto navrhnutým materiálom, pretože má priamy negatívny dopad na pracovnoprávne a mzdové podmienky zamestnancov.

